

Yleistiedoksianto kalastuslain (379/2015) mukaisen asian vireilläolosta ja vaikuttamismahdollisuudesta, saimaannieriän suojeleminen kalastusta rajoittamalla, Liittokivi-Ruokovesi ja Yöveden osakaskunnissa (Mikkeli, Puumala)

Asia

Pohjois-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus asettaa Ruokovedelle ja Yövedelle saimaannieriän luontaisen elinkierron turvaamiseksi kalastuslain (379/2015) 53 §:n ja 54 §:n mukaisia kalastusta koskevia rajoituksia ajalle 1.5.2024 – 31.12.2029:

- 1) Asetetaan saimaannieriän suojelemiseksi ja kannan elvyttämiseksi Yöveden Lehtisenselälle (363 ha) ja Ruokovedelle (405 ha) kalastusta koskevia rajoituksia. Rajoitusalueilla kalastus on kielletty ympärivuotisesti, lukuun ottamatta ongintaa, heittokalastusta, katiska- ja rysäkalastusta sekä rantanuottausta. Lisäksi jääpeitteisenä aikana on sallittu pilkkiminen. Rajoitusalueiden kartat on esitetty liitteenä.

Perustelut

Kalastuslain 53 §:n perusteella ELY-keskus voi, jos vesialueella esiintyy kalalaji tai -kanta, jonka elinvoimaisuus tai tuotto on heikentynyt tai vaarassa heikentyä taikka vesialue on keskeinen kalalajin tai -kannan lisääntymisen kannalta mm. kieltää kalastamisen tietyllä pyydyksellä tai kalastustavalla taikka kieltää kalastamisen tietyynä ajankohtana tai rajoittaa sitä. Rajoitukset tai kiellot eivät saa rajoittaa kalastusoikeuden hyödyntämistä enempää kuin on välttämätöntä rajoituksen tai kiellon tavoitteen saavuttamiseksi.

Kalastuslain 54 §:n perusteella ELY-keskus voi määrättyllä vesialueella rajoittaa onkimista, pilkkimistä ja viehekalastusta taikka kieltää ne, jos se on tarpeen kalakannan turvaamiseksi. Rajoitukset tai kiellot eivät saa heikentää mahdollisuutta hyödyntää yleiskalastusoikeuksia enempää kuin on välttämätöntä rajoituksen tai kiellon tavoitteen toteuttamiseksi.

Kalastusasetuksen 1 §:n mukaan nieriä on kokonaan rauhoitettu Kuolimossa ja Saimaassa Puumalansalmen ja Vuoksenniskan välisellä alueella. Kalastuslain 55 §:n mukaan rauhoitetun kalan pyydystäminen, myynti ja sellaisten pyydysten käyttö, jotka erityisesti soveltuvat sen pyydystämiseen, on rauhoitusaikana kielletty.

Saimaannieriän toimenpideohjelma valmistui vuonna 2006 lajin ollessa häviämässä luonnosta. Toimenpideohjelman pitkäaikaisena päätavoitteena on nieriäkannan säilyttäminen Vuoksen vesistöalueella luonnossa lisääntyvänä ja kalastusta kestäväenä kalalajina sen elinalueiksi soveltuvilla alueilla. Saimaannieriä on äärimmäisen uhanalainen ja se on rauhoitettu kokonaan Kuolimossa sekä Puumalansalmen ja

13.3.2024

POSELY/866/2024

Vuoksen niskan välisellä alueella mukaan lukien muun muassa Luonterissa ja Yövedellä. Rauhoituksesta huolimatta saimaannieriän esiintymisalue on kaventunut, viljelyn emokalasto on vaarantunut ja poikasten tuottaminen on vähentynyt. Positiivisena kehityksenä voidaan todeta Kuolimon Isoselän rajoitusalueen nieriäkannan vahvistuminen, mikä todistaa kalastuksen rajoittamisen vaikutuksia.

Viljelyyn ja istutuksiin perustuvien elvyttämistoimien mahdollisuudet ovat heikentyneet toimenpideohjelman valmistumisesta nykyhetkeen. Vuoden 2016 jälkeen viljelykantojen taantumisen syynä on ollut vesihomeen aiheuttamat viljelykalojen kuolemat ja se, että luonnosta ei ole uusittu emokalastoja. Kalastuslain tavoitteena on lajien luontainen elinkierto ja kestävän kalastuksen periaatteiden noudattaminen. Lajin säilymisen edellytyksenä on luonnossa lisääntyvät nieriäkannat ilman merkittävää ihmisen apua. Saimaannieriän toimenpideohjelman tavoitteet saavutetaan luontaisen lisääntymisen turvaamisella niin, että kanta uusiutuu ja vahvistuu luontaisesti ilman ihmisen apua sen keskeisillä elinalueilla.

Toimenpideohjelmassa on esitetty, että nieriäkannan elvyttämiseksi on tarpeen perustaa rauhoitusalueita Kuolimolle sekä Etelä- ja Länsi-Saimaalle keskeisille elin- ja lisääntymisalueille. Toimenpideohjelman mukaisesti rauhoitusalueilla tulee kieltää lähtökohtaisesti kaikki kalastus ja toissijaisesti vain vaarallisimmat pyyntimuodot.

- *Saimaannieriän luontainen lisääntyminen pyritään palauttamaan ensisijaisesti Länsi- ja Etelä-Saimaan karulla kalliovyöhykealueella (Etelä-Saimaan Petraselkä – Munaluodononselkä - Ilkononselkä, Lietvesi, Ruokovesi, Yövesi, Louhivesi, Luonteri).*
- *Ensisijaisena kalastuksen säätelytoimenpiteenä pyritään perustamaan rauhoituspiirejä, joissa kaikki kalastus on kiellettyä. Rauhoituspiirit perustetaan syvänealueille, joiden lähetyvillä on saimaannieriän lisääntymiseen soveltuvia ranta-alueita. Toissijaisena säätelytoimenpiteenä on mm. syvänealueiden verkkokalastuksen säätely (verkkokalastuskielto, silmäharvuusrajoitukset). Elävänä pyytävien pyydysten käyttö (mm. trooli, nuotta, rysä) voi olla sallittua.*

Vuonna 2018 perustettiin toimenpideohjelman mukainen nieriäkannan seurantaryhmä, jonka tavoitteeksi asetettiin nieriän suojelun ja muiden kalalajien kalastuksen yhteensovittaminen sekä mm. tiedotuksen, hanketoiminnan ja seurannan tehostaminen. Seurantaryhmä asetti tavoitteeksi vuoteen 2030 mennessä elinvoimaisen nieriäkannan palauttamisen Kuolimolle. Seurantaryhmä laajeni vuonna 2023 koskemaan Kuolimon lisäksi Etelä- ja Länsi-Saimaan aluetta. Samaan aikaan käynnistyi nieriäkannan seurantaryhmän valmisteleva pro saimaannieriä hanke 2022-26. Hankesuunnitelma on saimaannieriän toimenpideohjelman mukainen tarkempi alueellinen suunnitelma nieriäkannan elvyttämiseksi ja tiedon hankkimiseksi.

Nieriäkannan seurantaryhmä laati esityksen kalastuksen järjestämiseksi Kuolimolla. Seurantaryhmän esityksessä erilaiset pyydykset luokiteltiin nieriään kohdistuvien haittavaikutusten perusteella. Haitallisimpina pyydyksinä voidaan pitää pyydyksiä, jotka joko tappavat nieriöitä tai joista niiden vapauttaminen hyväkuntoisena on mahdotonta tai erittäin vaikeaa. Erityisen haitallisiksi pyyntimuodoiksi seurantaryhmän esityksessä

13.3.2024

POSELY/866/2024

määriteltiin verkot, ilman erottelusäleikköä tehtävä troolauk, syväneuistelu ja syvänteissä tapahtuva pilkkiminen ja koukkupytynti. Kaikki edellä mainitut pyyntimuodot ovat olleet kiellettyjä Kuolimon kalastusalueen perustamalla Isoselän rauhoituspiirillä. Saimaannierian luontaisen elinkierron vahvistamisen toimenpiteet ja kalastuksen rajoittamisen tarpeet ovat samasisältöisiä vesistöistä huolimatta. Näitä periaatteita on noudatettu muissakin kalastuksen rajoittamispäätöksissä ottaen huomioon rajoitusalueen laajuus, syvyys, tieto nieriäkannan tilasta sekä rajoitusten oikeasuhteisuus ja tarkoituksen mukaisuus. Mikkeli-Luonteri kalatalousalueen käyttö- ja hoitosuunnitelmassa on esitetty vain syysaikaisia verkkokieltoja nieriän tunnetuille lisääntymisalueille, nämä toimenpiteet eivät ole riittäviä turvaamaan lajin luontaista lisääntymistä ottaen huomioon säilytysviljelyn heikko tilanne.

Yöveden ja Ruokoveden rajoitusalueilla on kielletty saimaannieriälle vaaralliset kalastustavat ja pyydykset (verkko, koukkupytydykset, pilkintä lämpöisen veden aikana, uistelu sekä suuriin yksikkösaalismääriin perustuvat kalastustavat). Pilkkiminen on sallittu vain jääpeitteisenä aikana vesipatsaan lämpötilaerojen ollessa vähäisiä, jolloin nieriän vapauttaminen hyväkuntoisena on mahdollista. Pilkkiminen kohdistuu talvella ahvenen kalastukseen, joka tapahtuu pääosin ranta-alueilla ja korkeintaan noin 10 metrin syvyydessä. Syvemmät alueet säilyvät todennäköisesti pilkkimisen ulkopuolella. Rantanuottoaus on sallittu osakaskunnan luvalla ja ohjaamana.

ELY-keskus katsoo, että päätösehdotus on välttämätön nieriän tulevaisuuden kannalta ja nyt asetettavilla rajoituksilla luodaan hyvät edellytykset nieriäkannan elpymiselle rajoittamatta kuitenkaan kalastusta tarpeettomasti. Kalastusrajoitusten laajuudesta ja sisällöstä on keskusteltu etukäteen vesialueen omistajien kanssa.

Lausuntojen, muistutusten ja mielipiteiden esittäminen

Pohjois-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus varaa hallintolain (434/2003) 41 §:n mukaisesti vaikuttamismahdollisuuden myös muille, kuin asianosaisille hallintolain 62 §:n mukaisella yleistiedoksiannolla.

Niiden, joiden oikeutta tai etua asia koskee (asianosainen), sekä myös muiden kuin asianosaisten, on mahdollisuus ilmaista mielipiteensä asiassa, joka koskee siis tässä yleistiedoksiannossa esitettyjä kalastusrajoituksia.

Lausunnot, muistutukset ja mielipiteet tulee toimittaa kirjallisena 3.4.2024 klo 16:15 mennessä mieluiten sähköpostitse kirjaamo.pohjois-savo@ely-keskus.fi.

Nähtävänäpito ja tiedoksisaantipäivä

Tämä yleistiedoksianto on julkaistu 13.3.2024 ELY-keskuksen verkkosivulla www.ely-keskus.fi/kuulutukset/pohjois-savo. Tiedoksisaannin katsotaan tapahtuneen

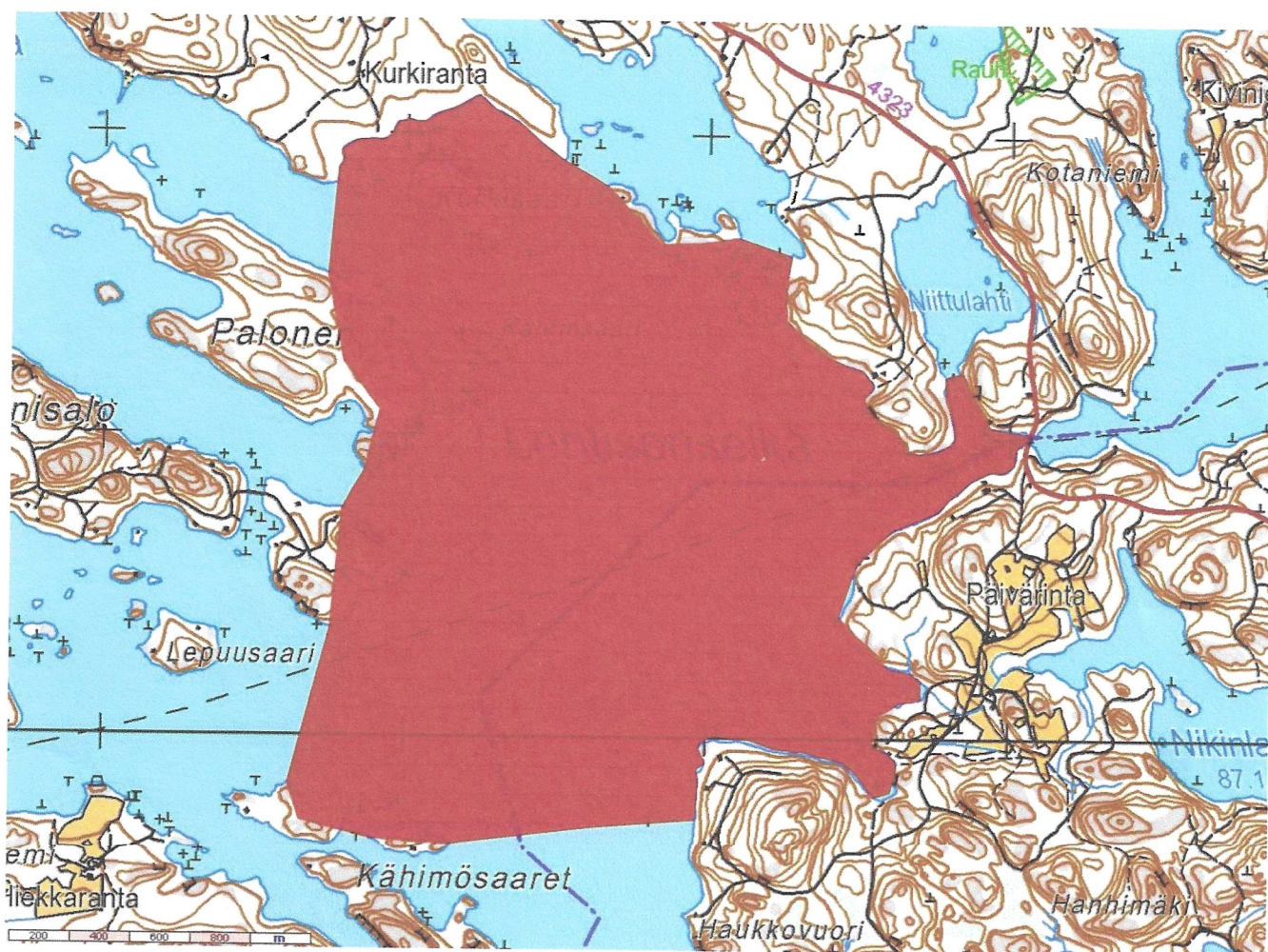
seitsemäntenä päivänä tämän yleistiedoksianto koskevan ilmoituksen julkaisemisesta. Tämä yleistiedoksianto pidetään yleisesti nähtävillä 3.4.2024 asti.

Lisätietoja

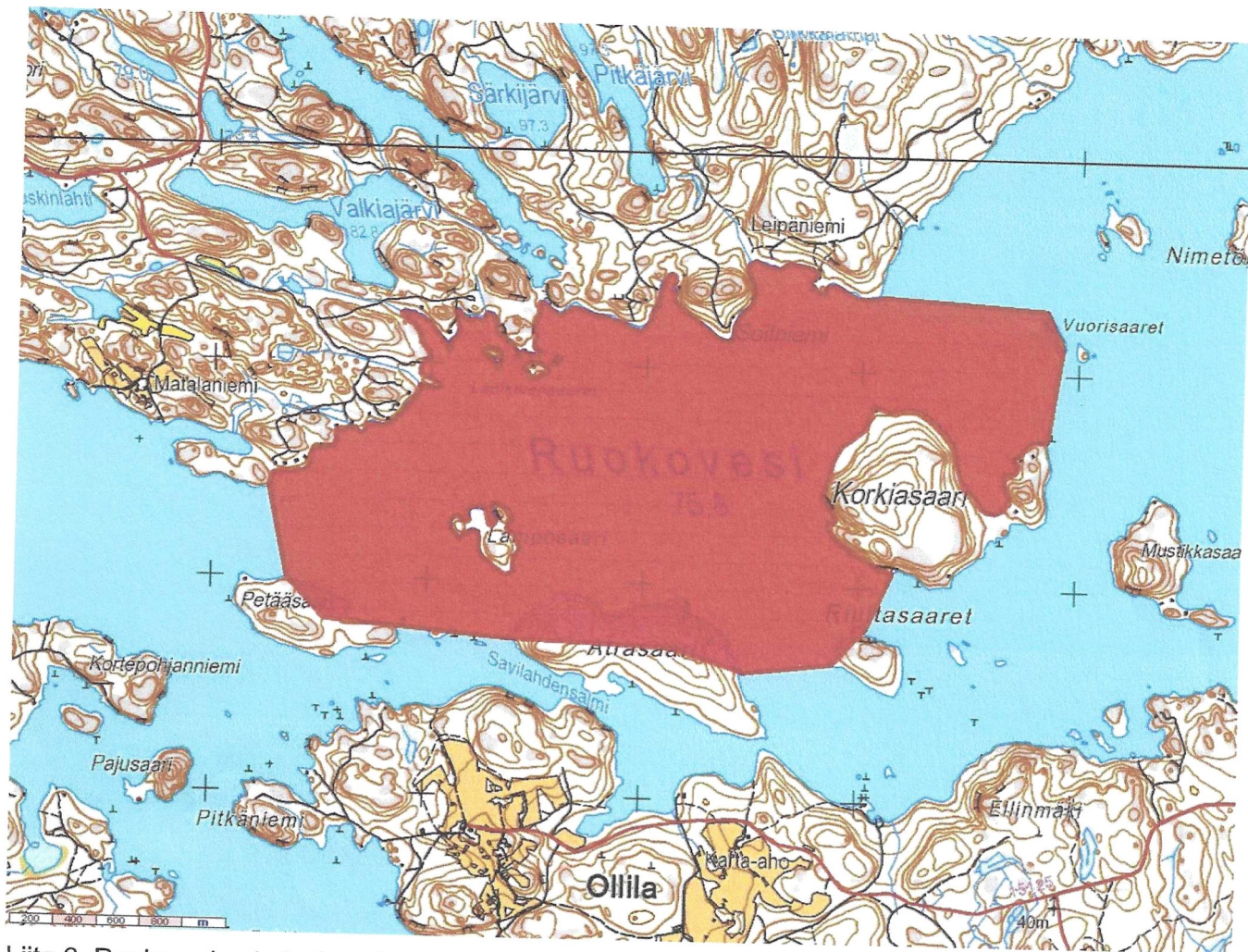
Johtava kalatalousasiantuntija Teemu Hentinen, puh. 0295 024 037 tai sähköpostitse etunimi.sukunimi@ely-keskus.fi.

Liitteet

- o Kartat ehdotetuista kalastusrajoitusalueista.
- o Saimaannieriän toimenpideohjelma:
 - <https://www.ely-keskus.fi/web/saimaan-uhanalaiset-lohikalat/etusivu>

Liite 1. Yöveden Lehtisenselän kalastusrajoitusalue.

Liite 2. Ruokoveden kalastusrajoitusalue.